

TESTLAB

TEsting Systems using Telematics for Library Access for Blind and visually handicapped readers

Δοκιμές συστημάτων με χρήση τηλεματικής για την πρόσβαση των τυφλών και περιορισμένης όρασης αναγνώστων στις βιβλιοθήκες. Σύντομη περίληψη του Έργου

Polyplano Euroconsultants

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Διακρατικοί Εταίροι του TESTLAB:

Studie en Vakbibliotheek, Άμστερνταμ, Ολλανδία, Επικεφαλής
Εθνικό Συμβούλιο για τους Τυφλούς της Ιρλανδίας, Δουβλίνο, Ιρλανδία
Βασιλικό Εθνικό Ινστιτούτο για τους Τυφλούς, Μ. Βρετανία
Share the Vision, Μ. Βρετανία
Πανεπιστήμιο του Λιντς, Λιντς, Αυστρία
Βιβλιοθήκη Berio, Γένοβα, Ιταλία
Ινστιτούτο David Chiossone, Γένοβα, Ιταλία
CGL, Ολλανδία

Εταίρος από την Ελλάδα

Polyplano Euroconsultants, Θεσσαλονίκη

Υπεύθυνες: Δέσποινα Καραχλάνη, Παρθενοίπη Σουρμαΐδου

Διάρκεια υλοποίησης: Αύγουστος 1996-Αύγουστος 1998

Έργο TESTLAB

Ο κύριος σκοπός του TESTLAB είναι να προσφέρει στους αναγνώστες με προβλήματα πρόσβαση στους καταλόγους και στα έγγραφα των βιβλιοθηκών, στο ίδιο -ή σχεδόν στο ίδιο- επίπεδο με εκείνο των βλεπόντων.

Ο γενικός στόχος είναι η πραγματοποίηση δοκιμών σε δημόσιες και ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες ευρωπαϊκών χωρών, με τη χρήση συστημάτων τηλεματικής, ειδικά σχεδιασμένων για να παρέχουν στους αναγνώστες με προβλήματα όρασης βελτιωμένη πρόσβαση στους καταλόγους και στα έγγραφα των βιβλιοθηκών.

Το TESTLAB θα πραγματοποιήσει μία σειρά πρακτικών δοκιμών σε δημόσιες και ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, όπου οι τυφλοί και οι μειωμένης όρασης αναγνώστες θα μπορούν να έχουν πρόσβαση σε καταλόγους και σε έγγρα-

φα σε μορφές που μπορούν να διαβάσουν. Αυτές οι δοκιμές είναι μία άμεση εφαρμογή του παλαιότερου έργου EXLIB (Επέκταση των Υπηρεσιών των Ευρωπαϊκών Βιβλιοθηκών για τα Άτομα με Προβλήματα Όρασης).

Σε 5 χώρες και 18 βιβλιοθήκες θα εγκατασταθούν ειδικές θέσεις εργασίας, για να επιτρέψουν σε τυφλούς και μειωμένης όρασης αναγνώστες την πρόσβαση σε καταλόγους, δίκτυα, βάσεις δεδομένων και έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή. Παράλληλα θα αναλυθεί η ανταπόκριση των χρηστών συμπεριλαμβανομένων και των βιβλιοθηκονόμων.

Το TESTLAB θα προσφέρει στις δημόσιες και ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες την πρακτική εμπειρία των μέσων και των μεθόδων, με τις οποίες η ομάδα στόχος θα αποκτήσει πρόσβαση σε ό,τι για τους βλέποντες θεωρείται δεδομένο. Το έργο θα ωφελήσει όχι μόνο τους χρήστες των θέσεων δοκιμών, αλλά θα αποτελέσει κι ένα μοντέλο για όλα τα άλλα συστήματα βιβλιοθηκών ως προς το πώς μπορούν να εξυπηρετηθούν οι αναγνώστες με προβλήματα όρασης.

Πακέτο εργασίας 7: Κοστολογημένη ανάλυση σε μια περιοχή χωρίς υπηρεσίες

Το γραφείο Polyplano Euroconsultants, ιδιωτική, ερευνητική, και αναπτυξιακή εταιρεία, εδρεύει στη Θεσσαλονίκη και ασχολείται με την επεξεργασία και την υλοποίηση τοπικών, εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων κυρίως στον κοινωνικό τομέα και τις μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού. Οδηγούμενοι από το ενδιαφέρον μας και την προηγούμενη σχετική εμπειρία, έχουμε σαν στόχο να μελετήσουμε την κατάσταση και τις δυνατότητες πρόσβασης των ατόμων με προβλήματα όρασης στις βιβλιοθήκες στην περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Η συμμετοχή στο έργο TESTLAB μας προσφέρει την ευκαιρία να ερευνήσουμε το επίπεδο των ευρωπαϊκών συστημάτων βιβλιοθηκών, όσον αφορά τους τυφλούς και μερικώς βλέποντες αναγνώστες, υποστηριζόμενοι στο έργο αυτό από μια σημαντική εταιρική σχέση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η εργασία μας στο TESTLAB, ορισμένη ως ΠΕ 7, είναι να μελετήσουμε την περιοχή της Θεσσαλονίκης σε μια περιοχή χωρίς σύγχρονες υπηρεσίες βιβλιοθηκών για τους τυφλούς και τους μερικώς βλέποντες αναγνώστες. Το ΠΕ 7 χωρίζεται σε δύο μέρη: Το ΠΕ 7.1. Προκαταρκτική μελέτη που παρουσιάστηκε σε μία έκθεση τον Ιανουάριο του 1996 και το ΠΕ 7.2.: Κοστολογημένη μελέτη σκοπιμότητας που θα παρουσιαστεί τον Ιούλιο του 1997.

Πακέτο εργασίας (ΠΕ) 7.1. Προκαταρκτική μελέτη

(Το σύνολο του έργου μπορείτε να το βρείτε στον Παγκόσμιο Ιστό στη θέση : <http://www.svb.nl/project/testlab/testlab.htm>)

1. Εισαγωγή

Η πρώτη μας αναφορά (D 7.1), σύμφωνα με το ΠΕ 7 του έργου TESTLAB, είναι η Προκαταρκτική μελέτη για τη Θεσσαλονίκη σαν μια περιοχή χωρίς υπηρεσίες στον τομέα των βιβλιοθηκών για τους τυφλούς και μερικώς βλέποντες αναγνώστες.

Σ' αυτήν την Προκαταρκτική μελέτη στόχος μας είναι να εξετάσουμε τοπικά το σύνολο των υπηρεσιών και το επίπεδο της παρεχόμενης πρόσβασης στις βιβλιοθήκες προς τους χρήστες που δε βλέπουν. Μια και μελετάμε μια περιοχή με πολύ λίγες υπηρεσίες, αρχίσαμε με την παρουσίαση τόσο των οργανισμών από/για τους τυφλούς και με τις σημαντικότερες βιβλιοθήκες σε τοπικό επίπεδο. Μέσω των οργανισμών από/για τους τυφλούς και των υπηρεσιών που αυτοί προσφέρουν τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, ανακαλύψαμε τις ειδικές βιβλιοθήκες και τα ειδικά σχολεία της χώρας για τους τυφλούς. Για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης ήρθαμε σε επαφή με τους οργανισμούς αυτούς καθώς και με το σύνολο σχεδόν των δημοσίων, ακαδημαϊκών και ερευνητικών βιβλιοθηκών της πόλης.

Το καθεστώς των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών τόσο στο σύστημα βιβλιοθηκών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης όσο και της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας είναι συγκριτικά καλά εξοπλισμένο σε επίπεδο αυτοματοποίησης των υπηρεσιών που προσφέρονται στους βλέποντες σπουδαστές. Η Βιβλιοθήκη του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ινστιτούτου θα εγκαταστήσει υπηρεσία ηλεκτρονικού καταλόγου μέσα στο 1997. *Καμία ειδική τεχνολογία, υλικό σε εναλλακτική μορφή ή άλλη ειδική τεχνολογία δεν παρέχεται στους φοιτητές, που δε βλέπουν από τις βιβλιοθήκες των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της Θεσσαλονίκης.*

Από τις 32 δημοτικές βιβλιοθήκες του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης, οι οποίες είναι αρκετά δημοφιλείς, *καμία δεν παρέχει κανενός είδους πρόσβαση στις υπηρεσίες που προσφέρει για τους τυφλούς και μερικώς βλέποντες δημότες.* Μόνο 20 από αυτές έχουν πλήρεις ηλεκτρονικούς καταλόγους, ενώ καμία δεν προσφέρει προς το παρόν on-line πρόσβαση στον ηλεκτρονικό της κατάλογο. Για την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Δήμου Θεσσαλονίκης σχεδιάζεται τέτοια υπηρεσία στο νέο κτήριο που σύντομα θα περατωθεί.

Οι τέσσερις ειδικές ερευνητικές βιβλιοθήκες που επισκεφθήκαμε για τη μελέτη είναι: η Βιβλιοθήκη της Εταιρείας Μακεδόνικων Σπουδών, η Βιβλιοθήκη του Κέντρου Ευρωπαϊκού και Διεθνούς Οικονομικού Δικαίου, η Βιβλιοθήκη του Ελληνικού Κέντρου Παραγωγικότητας, και τέλος του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου. Όλες αυτές είναι τμήματα κέντρων μελέτης και τεκμηρίωσης (research) που παρέχουν βιβλιογραφία σε μελετητές. Τρεις από αυτές είναι μηχανογραφημένες.

Στη Θεσσαλονίκη υπάρχουν τρεις ειδικές βιβλιοθήκες για τα άτομα με προβλήματα όρασης: η Σχολική Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Προστασίας Τυφλών Β. Ελλάδος, "ΗΛΙΟΣ" - Σχολή Τυφλών, με υλικό σε βιβλία Braille

και σε κασέτες, η ταινιοθήκη της Τοπικής Ένωσης Κεντρικής Μακεδονίας του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών, με ομιλούντα βιβλία και τέλος η ταινιοθήκη του Σώματος Ελληνίδων Οδηγών. Δεν υπάρχει καθόλου υλικό σε ηλεκτρονική μορφή.

Έχοντας έρθει σε επαφή με τις υπεύθυνες αρχές για τους τυφλούς και μερικώς βλέποντες, συνειδητοποιήσαμε ότι δεν υπάρχουν καθόλου στοιχεία που να αφορούν αυτά τα άτομα. Καμία γνώση ή στατιστική πληροφορία που να αφορά τον πληθυσμό των τυφλών και μερικώς βλέπόντων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο δεν είναι διαθέσιμα. Στην πράξη δεν υπάρχει καμία ένδειξη για τις ανάγκες, τις ικανότητες, τις γνώσεις, την αναπηρία, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση των ανθρώπων με προβλήματα όρασης. Όσο για τον πληθυσμό των ατόμων με αναπηρία στην όραση περισσότερο από 95 % δεν υπάρχει κανένα στοιχείο ούτε για το μέγεθος. Από προσωπικές επαφές και ιδιωτικές πηγές πληροφορηθήκαμε ότι υπάρχουν αρκετοί τυφλοί και μερικώς βλέποντες που γνωρίζουν και χειρίζονται ηλεκτρονικούς υπολογιστές στο σπίτι ή στην εργασία τους.

2. Οργανισμοί από/για τους τυφλούς - Υπηρεσίες

2.1. "ΚΕΑΤ" Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών, Αθήνα

Το ΚΕΑΤ σαν κέντρο εκπαίδευσης και αποκατάστασης για τους τυφλούς προσφέρει κυρίως δύο υπηρεσίες:

- Υπηρεσίες εκπαίδευσης, όπως ειδικό νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο, φροντιστηριακή υποστήριξη στους μαθητές του γυμνασίου και λυκείου, τυπογραφείο και βιβλιοθήκη για τις ανάγκες των μαθητών και των φοιτητών.
- Οικοτροφείο και μια σειρά προγραμμάτων κινητικότητας και δεξιοτήτων διαβίωσης.

Η βιβλιοθήκη και το τυπογραφείο είναι υπεύθυνο για την παραγωγή και χορήγηση των σχολικών βιβλίων σε κασέτες ή στη γραφή Braille για τους μαθητές όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης καθώς και για τους φοιτητές του Πανεπιστημίου. Οι διαθέσιμοι τίτλοι από τη βιβλιοθήκη είναι 2.200 σε κασέτες ή Braille. Υπάρχουν επίσης 170 τίτλοι βιβλίων λογοτεχνίας σε κασέτες.

2.2. Φάρος Τυφλών της Ελλάδας, Αθήνα

Ο Φάρος είναι ένα κέντρο με κύρια δράση την επανένταξη των ατόμων με προβλήματα όρασης. Στο χώρο του υπάρχει τυπογραφείο γραφής Braille και στούντιο εγγραφής κασετών ομιλούντων βιβλίων. Η βιβλιοθήκη του διαθέτει 2.400 τίτλους ομιλούντων βιβλίων και 100 βιβλία γραφής Braille. Οι χρήστες της βιβλιοθήκης μπορούν να έχουν πρόσβαση στη βάση δεδο-

μένων των βιβλίων της βιβλιοθήκης από τα σπίτια τους. Ο Φάρος λειτουργεί επίσης προστατευμένα εργαστήρια (παραγωγής σκουπών, μηχανουργείο κλπ.), όπου απασχολούνται τυφλοί και μερικώς βλέποντες, σεμινάρια αγγλικής, γαλλικής και ιταλικής γλώσσας, σεμινάρια ηλεκτρονικών υπολογιστών, εργαστήρι γλυπτικής και κεραμικής.

2.3. Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών, Αθήνα

Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών (ΠΣΤ) είναι ο επίσημος κοινωνικοσυνδικαλιστικός φορέας των ατόμων με προβλήματα όρασης στη χώρα μας. Έχει περίπου 5.000 μέλη σε όλη την Ελλάδα. Υπάρχουν 8 τοπικές ενώσεις: στην Κεντρική Μακεδονία, την Ανατολική Μακεδονία, την Ήπειρο, την Κρήτη, την Αργολίδα, την Αχαΐα, τη Μεσσηνία και τα Τρίκαλα. Ο ΠΣΤ είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Τυφλών και της Παγκόσμιας Ένωσης Τυφλών.

Ο ΠΣΤ προσφέρει υπηρεσίες στα μέλη του σε πολλούς τομείς: κοινωνική υπηρεσία, υπηρεσία κινητικότητας και προσανατολισμού, επαγγελματικού προσανατολισμού, αθλητικές δραστηριότητες και υπηρεσία ομιλούντων βιβλίων (στούντιο ηχογράφησης και δανειστική βιβλιοθήκη). Η βιβλιοθήκη έχει περίπου 1.000 τίτλους ομιλούντων βιβλίων.

2.4. Ίδρυμα Προστασίας Τυφλών Β. Ελλάδας "ΗΛΙΟΣ" - Σχολή Τυφλών

Ο Ήλιος είναι το μόνο ίδρυμα στη Θεσσαλονίκη που ασχολείται με την εκπαίδευση και την υποστήριξη των τυφλών και μερικώς βλέπόντων. Προσφέρει δε τις εξής υπηρεσίες:

- Οικοτροφείο για τους μαθητές και σπουδαστές τόσο από την περιοχή της Θεσσαλονίκης όσο και από άλλες περιοχές της Ελλάδας και της Κύπρου.
- Στον τομέα της εκπαίδευσης έχει την ευθύνη για το ειδικό νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο, ενώ υποστηρίζει, με φροντιστήρια και μετατροπή βιβλίων σε κασέτες και Braille, τους μαθητές του γυμνασίου και του λυκείου, αλλά και με μετατροπή των πανεπιστημιακών βιβλίων, τους φοιτητές των Ανωτάτων Ιδρυμάτων της Θεσσαλονίκης.

Στη Σχολή Τυφλών πραγματοποιούνται επίσης μαθήματα αγγλικής γλώσσας, μουσικής, υπολογιστών καθώς και εργαστήρια κεραμικής και γλυπτικής. Τέλος παρέχεται εκπαίδευση κινητικότητας και προσανατολισμού.

Στο χώρο της Σχολής υπάρχει σχολική βιβλιοθήκη με 2.500 περίπου σχολικά βιβλία σε κασέτες και Braille. Τη βιβλιοθήκη χρησιμοποιούν 110 περίπου μαθητές και φοιτητές. Ο Ήλιος" παρέχει επίσης σχολικά, βιβλία στα ειδικά δημοτικά των Ιωαννίνων και των Πατρών.

2.5. Ειδικά Σχολεία

Στην Ελλάδα υπάρχουν 4 ειδικά δημοτικά σχολεία για μαθητές με προβλήματα όρασης: στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, στην Πάτρα και στα Ιωάννινα. Το ειδικό σχολείο των Αθηνών λειτουργεί στο ΚΕΑΤ και της Θεσσαλονίκης στον "ΗΛΙΟ". Τα άλλα 2 σχολεία ξεκίνησαν μόνο πρόσφατα από τοπικές πρωτοβουλίες.

Δεν υπάρχει ειδική μέριμνα για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι μαθητές του γυμνασίου και του λυκείου πηγαίνουν στα κοινά σχολεία για βλέποντες, αλλά υποστηρίζονται με φροντιστηριακά μαθήματα στο ΚΕΑΤ ή τον "Ηλιο", όπου επίσης μετατρέπουν τα μαθήματα και τα βιβλία σε μορφή που τους επιτρέπει να τα διαβάζουν.

3. (Πίνακες)

3. Βιβλιοθήκες στην περιοχή της Θεσσαλονίκης
 3.1. Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες

Ιδρύματα	Συστήματα βιβλιοθηκών/ Αριθμός βιβλιοθηκών	Αριθμός τίτλων	Αριθμός χρηστών	Ενημέρωση ηλεκτρονικού καταλόγου	Πρόσβαση μέσω Η/Υ για το κοινό	Πρόσβαση μέσω Η/Υ για τα άτομα με προβλήματα όρασης
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	1 Κεντρική & 43 Περιφερειακές Βιβλιοθήκες	2.000.000 τόμοι 4.000 τίτλοι περιοδικών	8.000 την ημέρα	10 %	Ναι	Όχι
Πανεπιστήμιο Μακεδονία	1 Βιβλιοθήκη	60.000 βιβλία 1.000 τίτλοι περιοδικών 20 CD-ROM dB	1.000 την ημέρα	35 %	Ναι	Όχι
ΤΕΙ Θεσσαλονίκης	1 Βιβλιοθήκη	13.000 βιβλία 260 τίτλοι περιοδικών	300-400 την ημέρα	0%	Όχι	Όχι

3.2. Δημόσιες δημοτικές βιβλιοθήκες στο πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης

Δήμος	Αριθμός βιβλιοθηκών	Αριθμός τίτλων	Αριθμός χρηστών	Ενημέρωση ηλεκτρονικού καταλόγου	Πρόσβαση μέσω Η/Υ για το κοινό	Πρόσβαση μέσω Η/Υ για τα άτομα με προβλήματα όρασης
Δήμος Θεσσαλονίκης	1 κεντρική	95.000	45.000	60%	Όχι	Όχι
Δήμος Θεσσαλονίκης	14 περιφερειακές	55.000	45.000	100%	Όχι	Όχι
“Βαφοπούλειο” Πνευματικό Κέντρο	1	39.500	20.000	100%	Όχι	Όχι
Δήμος Αγίου Παύλου	*	*	*	*	*	*
Δήμος Αμπελοκήπων	1 βιβλιοθήκη + 2 παιδικές	20.000	9.650	80%	Όχι	Όχι
Δήμος Ελευθερίου Κορδελιού	1	5.380	3.830	10%	Όχι	Όχι
Δήμος Ευόσμου	1	10.000	3.500	100%	Όχι	Όχι
Δήμος Ιωνίας	1	10.000	2.400	50%	Όχι	Όχι
Δήμος Καλαμαριάς	2 βιβλιοθήκες + 1 παιδική	20.000	6.000	100%	Όχι	Όχι
Δήμος Μενεμένης	1	*	*	*	*	*
Δήμος Νεάπολης	1	*	*	*	*	*
Δήμος Πανοράματος	*	*	*	*	*	*

¹ Έλλειψη στοιχείων

Δήμος Πολίχνης	1 βιβλιοθήκη + 1 παιδική	10.500	500	25%	Όχι	Όχι
Δήμος Πυλαίας	*	*	*	*	*	*
Δήμος Σίνδου	*	*	*	*	*	*
Δήμος Συκεών	1	7.000	2.800	100%	Όχι	Όχι
Δήμος Τριανδρίας	1	6.500	2.500	60%	Όχι	Όχι
Δήμος Θέρμης	1	4.000	590	0%	Όχι	Όχι

3.3. Ειδικές ερευνητικές βιβλιοθήκες στην περιοχή της Θεσσαλονίκης

Ίδρυμα	Αριθμός τίτλων	Αριθμός χρηστών	Ενημέρωση ηλεκτρονικού καταλόγου	Πρόσβαση μέσω Η/Υ για το κοινό	Πρόσβαση μέσω Η/Υ για τα άτομα με προβλήματα όρασης
Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών	45.000	10 την ημέρα	Ναι	Όχι	Όχι
Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου	40.000 βιβλία 200 τίτλοι περιοδικών	10 την ημέρα	Ναι	Ναι	Όχι
Greek Productivity Centre	10.000 βιβλία 70 τίτλοι περιοδικών	50 την ημέρα	0%	Όχι	Όχι
Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου	20.000 βιβλία 720 τίτλοι περιοδικών	10 την ημέρα	60%	Ναι	Όχι

3.4. Ειδικές βιβλιοθήκες για άτομα με προβλήματα όρασης στην περιοχή της Θεσσαλονίκης

Ίδρυμα	Μορφή πηγών	Αριθμός τίτλων	Αριθμός χρηστών
Ίδρυμα Προστασίας Τυφλών Β. Ελλάδας "ΗΛΙΟΣ" - Σχολή Τυφλών	Βιβλία σε Braille Ομιλούντα βιβλία (κασέτες)	2.500 σχολικά βιβλία σε Braille και κασέτες 300 λογοτεχνικά βιβλία σε κασέτες 200 παιδικά βιβλία σε κασέτες	110
Τοπική Ένωση Κεντρικής Μακεδονίας του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών	Ομιλούντα βιβλία (κασέτες)	800	200
Σώμα Ελληνίδων Οδηγών Παράρτημα Θεσσαλονίκης	Ομιλούντα βιβλία (κασέτες)	700	10-20 την εβδομάδα

4. Χρήστες στη Θεσσαλονίκη

4.1. Πληθυσμός των τυφλών και μερικώς βλεπόντων

Όσον αφορά τον πληθυσμό των ατόμων με προβλήματα όρασης στη Θεσσαλονίκη τα μοναδικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν προέρχονται από τη Διεύθυνση Πρόνοιας του ΥΥΠΚΑ στη Θεσσαλονίκη. Υπάρχουν 1044 άτομα που έχουν καταγραφεί με αναπηρία όρασης περισσότερο από 95%. Ο αριθμός αυτός ισχύει για το νομό Θεσσαλονίκης. Για τα άτομα με αναπηρία λιγότερο από 95% δυστυχώς δεν υπάρχουν καθόλου επίσημα στοιχεία, από τα οποία να προκύπτει οτιδήποτε σε σχέση με το ποσοστό όρασης τους, την απασχόληση και την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση. Από μια ανεπίσημη εκτίμηση ο αριθμός των ατόμων με προβλήματα όρασης ανέρχεται στο 10 % του συνολικού πληθυσμού, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι στο νομό Θεσσαλονίκης υπάρχουν περίπου 100.000 άτομα που είναι τυφλοί ή βλέπουν μερικώς.

5. Συμπεράσματα

Η Προκαταρκτική μελέτη δείχνει ότι δεν υπάρχουν υπηρεσίες σε δημόσιες ακαδημαϊκές ή ερευνητικές βιβλιοθήκες που να παρέχουν πρόσβαση σε αναγνώστες με προβλήματα όρασης. Αυτό, όπως είναι αυτονόητο, αποτελεί ένα σοβαρό παράγοντα κοινωνικού αποκλεισμού. Τα άτομα με προβλήματα όρασης είναι αποκλεισμένα από τις ευκαιρίες που παρέχονται στους βλέποντες σε ό,τι αφορά στην εκπαίδευση, την πληροφόρηση, την επιμόρφωση. Και το πιο λυπηρό: δείχνουν να έχουν συνηθίσει στην κατάσταση αυτή. Η πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη για παράδειγμα, που λειτουργεί σαν εργαλείο για χιλιάδες φοιτητές, είναι εντελώς απροσπέλαστη για τους φοιτητές με προβλήματα όρασης. Αλλά και η ανάπτυξη της προσωπικότητας μέσα από το διάβασμα και η κοινωνική ενσωμάτωση μέσα από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις των δημόσιων βιβλιοθηκών της πόλης δεν είναι μικρότερης σημασίας. Η αλλαγή αυτής της κατάστασης θα έπρεπε να γίνει πρωτεύοντας στόχος για τις πολιτικές των βιβλιοθηκών.

Μέσα από την ερευνά μας ανακαλύψαμε πως υπάρχουν κάποιες βιβλιοθήκες που μπορούσαν να γίνουν προσπελάσιμες για τους αναγνώστες με προβλήματα όρασης στο σχετικά άμεσο μέλλον. Και αναφερόμαστε στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Δήμου Θεσσαλονίκης και στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Αυτές οι βιβλιοθήκες βρίσκονται εγκατεστημένες σε κεντρικά σημεία, είναι δημοφιλείς, και προσφέρουν υπηρεσίες σε μεγάλη μερίδα αναγνωστών. Η τεχνολογία που χρησιμοποιούν είναι σύγχρονη, έχουν ηλεκτρονικούς καταλόγους και έχουν εγκαταστήσει ή -για την περίπτωση της Κεντρικής Δημοτικής- θα εγκαταστήσουν σύντομα ηλεκτρονικούς υπολογιστές, μέσω των οποίων θα υπάρχει πρόσβαση για τους χρήστες τους στον ηλεκτρονικό τους κατάλογο.

Την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Δήμου Θεσσαλονίκης επισκέπτονται πολλοί αναγνώστες όλων των ηλικιών και των κοινωνικών επιπέδων. Ένα νέο κτή-

ριο ετοιμάζεται για να στεγάσει σύντομα τις υπηρεσίες της. Είναι στο κέντρο της πόλης, κοντά στο πανεπιστήμιο, σε μια περιοχή όπου κινηματογράφοι, θέατρα, αθλητικές εγκαταστάσεις, εστιατόρια και μπαρ την κάνουν πολυσύχναστη. Σε αυτό το νέο κτήριο θα υπάρχει ειδικό τμήμα πολυμέσων και πρόσβασης σε διεθνή δίκτυα και βάσεις δεδομένων, όπως και τερματικοί Η/Υ για το κοινό. Η διευθύντρια της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Δήμου Θεσσαλονίκης έδειξε πραγματικό ενδιαφέρον για την πιθανότητα της επέκτασης των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης σε αναγνώστες με προβλήματα όρασης. Η δε μέχρι στιγμής επαφή μας με τους αντιδημάρχους Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτισμού του Δήμου Θεσσαλονίκης φαίνεται να είναι ελπιδοφόρα για το μέλλον μιας συνεργασίας πάνω σ' αυτό το αντικείμενο.

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης είναι το μεγαλύτερο πανεπιστήμιο της χώρας και περιλαμβάνει σχεδόν όλους τους τομείς επιστημονικών σπουδών. Οι περισσότερες από τις πανεπιστημιακές σχολές βρίσκονται στο campus, όχι μακριά από το κέντρο της πόλης. Επίσης μια πληθώρα από υπηρεσίες παρέχονται στους φοιτητές μέσα στο χώρο του Πανεπιστημίου (τράπεζα, ταχυδρομείο, λέσχη, γυμναστήριο κλπ.). Η Κεντρική Βιβλιοθήκη και το αναγνωστήριο αποτελεί πόλο έλξης για τους φοιτητές. Η βιβλιοθήκη έχει ένα μεγάλο όγκο βιβλίων όλων των επιστημών, χιλιάδες επιστημονικά περιοδικά καθώς και βάσεις δεδομένων σε CD-ROM. Από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές του δικτύου του Πανεπιστημίου μπορεί κανείς να συνδεθεί on-line με τον ηλεκτρονικό κατάλογο και με τη βάση CD-ROM της Κεντρικής Βιβλιοθήκης. Μέχρι στιγμής δεν έχει εκφραστεί αντίθεση για την πιθανότητα ανάπτυξης των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης για τους φοιτητές με προβλήματα όρασης. Το κύριο πρόβλημα εντοπίζεται στην κεντρική διοίκηση, στην έλλειψη προγραμματισμού προς αυτή την κατεύθυνση και στη μη επάρκεια πόρων.

Η Κοστολογημένη μελέτη σκοπιμότητας θα επικεντρωθεί στην ανάπτυξη μοντέλων επέκτασης αυτών των δύο βιβλιοθηκών, ώστε να είναι προσπελάσιμες για τα άτομα με προβλήματα όρασης· θα παρουσιάσουμε την τεχνολογία που θα χρειαστεί, το κόστος και την πιθανή εξεύρεση πόρων.

Πακέτο εργασίας (ΠΕ)

7.2. "Κοστολογημένη μελέτη σκοπιμότητας"

Το δεύτερο μέρος του ΠΕ7 θα αποτελέσει μία Κοστολογημένη μελέτη σκοπιμότητας στη Θεσσαλονίκη σαν μια περιοχή χωρίς υπηρεσίες για αναγνώστες με προβλήματα όρασης. Θα επικεντρωθούμε κυρίως σε δύο βιβλιοθήκες για τους λόγους που αναφέραμε νωρίτερα, οι οποίες θα αποτελέσουν και μοντέλα για τη μελέτη μας: την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Πριν από την εκπόνηση της Μελέτης σκοπιμότητας, θα διεξαχθεί μια ειδικά σχεδιασμένη έρευνα μεταξύ της ομάδας στόχου, γιατί πιστεύουμε ότι η

στάση και η γνώμη της θα πρέπει να διερευνηθεί και να ληφθεί σοβαρά υπόψη σε κάθε σχέδιο και πρόγραμμα για το μέλλον.

Επιπλέον εκτός από πληροφόρηση και δεδομένα που θα συγκεντρώσουμε μέσω της έρευνας, η επαφή θα είναι εξίσου σημαντική, μια και ο στόχος μας είναι να επηρεάσουμε όσο το δυνατόν πλατύτερα και αποδοτικότερα όλες τις πλευρές που εμπλέκονται σε ένα τέτοιο εγχείρημα. Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι έμμεση επίδραση θα είναι να κινήσουμε το ενδιαφέρον σε όσους απευθυνθούμε μέσω του ερωτηματολογίου για την πιθανότητα της εφαρμογής μιας τέτοιας βιβλιοθήκης, μια και αγνοούν κάθε τι σχετικό με τέτοιου είδους υπηρεσίες, αφού μέχρι στιγμής η έλλειψη τους είναι παντελής.

Η Μελέτη σκοπιμότητας θα παρουσιάσει στο τέλος τα δύο μοντέλα βιβλιοθηκών σαν προτάσεις εφαρμογής για τις βιβλιοθήκες. Θα παρουσιαστεί η παρούσα κατάσταση, θα δειχθούν οι απαραίτητες αλλαγές, η τεχνολογία που θα βοηθήσει στην επέκτασή τους και ο τρόπος σύγκλισης προς τις συνήθειες ευρωπαϊκές πρακτικές.

Έρευνα για τις ανάγκες των αναγνωστών με προβλήματα όρασης στη Θεσσαλονίκη

Τίτλος: "Αναγνώστες με προβλήματα όρασης και πρόσβαση στις βιβλιοθήκες στη Θεσσαλονίκη"

Θέμα: Αυτή η έρευνα στοχεύει στην προσέγγιση των ατόμων/αναγνωστών με προβλήματα όρασης της Θεσσαλονίκης και τη διερεύνηση των γνώσεων, της εμπειρίας και της στάσης τους σχετικά με την ειδική τεχνολογία, το διάβασμα και τις βιβλιοθήκες. Μέσα από ένα ερωτηματολόγιο θα επιχειρήσουμε να πληροφορηθούμε τα παρακάτω θέματα: δημογραφικές μεταβλητές, κατάσταση όρασης, επίπεδο μόρφωσης, απασχόληση, συμπεριφορά και προτιμήσεις στο διάβασμα, ανάγκες που αφορούν το διάβασμα, υπάρχουσες υπηρεσίες βιβλιοθηκών, προσωπικές γνώσεις και εμπειρία στη χρήση Η/Υ και ειδικής τεχνολογίας, επισκέψεις σε βιβλιοθήκες, προτίμηση εναλλακτικών τρόπων ανάγνωσης, προσωπική γνώμη για την κατάσταση.

Προτεινόμενα κεφάλαια για τη Μελέτη σκοπιμότητας

Πλαίσιο λειτουργίας των βιβλιοθηκών

Υπάρχουσα υποδομή και εξοπλισμός των βιβλιοθηκών

Παρουσίαση της αναγκαίας υποδομής, εξοπλισμού και ανθρώπινου δυναμικού που απαιτούνται, ώστε να λειτουργήσει και να προσφέρει μια βιβλιοθήκη υπηρεσίες σε χρήστες με προβλήματα όρασης

Πρόταση για απαραίτητες αλλαγές, ώστε να μετατραπούν οι βιβλιοθήκες σε προσπελάσιμες για τα άτομα με προβλήματα όρασης

Αναλυτικός προϋπολογισμός για την εγκατάσταση του απαραίτητου εξοπλισμού και τη λειτουργία ενός τμήματος εξυπηρέτησης χρηστών με προ-

βλήματα όρασης

Πιθανές πηγές χρηματοδότησης και υποστήριξης ενός τέτοιου εγχειρήματος

Παράρτημα:

Ερωτηματολόγιο για τις ανάγκες των αναγνωστών με προβλήματα όρασης στη Θεσσαλονίκη.

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
ΕΡΓΟ TESTLAB - WP7**

**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΕ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

Αρ. ερωτηματολογίου.....

ΟΝΟΜΑ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Τηλ:

1. Άρρεν Θήλυ Ζ

2. ΗΛΙΚΙΑ [...]

3. ΤΩΡΑ ΕΙΣΤΕ:

α) μαθητής/ρια (τάξη: ...)

β) φοιτητής/ρια (ίδρυμα: ... σχολή: ... εξάμηνο ...)

γ) εργαζόμενος (πού: ... θέση ...)

δ) άνεργος (πόσο καιρό: ... η τελευταία σας δουλειά ...)

ε) συνταξιούχος

4. ΕΧΕΤΕ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ ΤΟ:

α) δημοτικό

β) γυμνάσιο

γ) λύκειο

δ) πανεπιστήμιο (σχολή: ... ίδρυμα: ...)

ε) άλλο, παρακαλώ ονομάστε:

5. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΟΡΑΣΗΣ ΠΟΥ ΕΧΕΤΕ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΠΟ ΤΗ
ΓΕΝΝΗΣΗ ΣΑΣ Ή Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΕ ΑΡΓΟΤΕΡΑ

6. ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΟΡΑΣΗΣ

α) καθόλου β) αντίληψη φωτός γ) περισσότερο

6α. ΠΩΣ ΕΠΙΔΡΑ Η ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ;

α) δε μπορώ να διαβάσω καθόλου τυπωμένους χαρακτήρες

β) μπορώ να διαβάσω μόνο μεγαλογράμματους χαρακτήρες

γ) μπορώ να διαβάζω μικρούς χαρακτήρες αλλά ...

7. ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΚΑΠΟΙΑ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ;

α) ΝΑΙ Ποια / Ποιες: ...

β) ΟΧΙ

8. ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ BRAILLE?

α) ΝΑΙ β) ΟΧΙ

9. ΕΙΣΤΕ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΣ/Η ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΟΥΝ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΒΑΣΜΑ;

α) ΝΑΙ β) ΟΧΙ

10. ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΝΑ ΧΕΙΡΙΖΕΣΤΕ Η/Υ;

α) ΝΑΙ β) ΟΧΙ → ερώτηση 17

11. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ Η/Υ ΣΤΟ:

α) σπίτι → ερώτηση 13

β) δουλειά → ερώτηση 13

γ) αλλού (παρακαλώ ονομάστε: ...) → ερώτηση 13

δ) πουθενά

12. ΠΑΤΙ ΔΕ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ Η/Υ; → ερώτηση 17

13. ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ Η/Υ; α) σπάνια Π

β) τουλάχιστον μία φορά το μήνα

γ) τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα

δ) καθημερινά

14. ΣΕ ΤΙ ΣΑΣ ΧΡΗΣΙΜΕΥΕΙ Ο Η/Υ:

α) στο γράψιμο

β) στο διάβασμα

γ) για πρόσβαση σε δίκτυα ποια ...

δ) σαν εργαλείο δουλειάς εξηγήστε πώς ...

ε) άλλο παρακαλώ προσδιορίστε: ...

15. ΤΙ ΕΙΔΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ;

α) μπάρα braille

β) συνθετητής φωνής

γ) μεγεθυντής οθόνης

δ) scanner

ε) κανένα

16. ΠΟΙΟ ΕΙΔΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ;

α) μπάρα braille

β) συνθετητής φωνής

γ) μεγεθυντής οθόνης

δ) scanner

ε) κανένα

17. ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ?

α) ΝΑΙ → ερώτηση 19 β) ΟΧΙ

18. ΓΙΑΤΙ ΔΕ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ; → ερώτηση 28

19. ΤΙ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ?

- α) λογοτεχνία
- β) επιστημονικά / επαγγελματικά συγγράμματα
- γ) περιοδικά / εφημερίδες
- δ) σχολικά βιβλία
- ε) άλλο παρακαλώ ονομάστε: ...

20. ΣΕ ΠΟΙΑ ΜΟΡΦΗ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ;

- α) τυπωμένο κείμενο
- β) ηχογραφημένη κασέτα
- γ) ψηφιακό κείμενο
- δ) braille
- ε) μέσω άλλου προσώπου
- στ) άλλο παρακαλώ ονομάστε: ...

21. ΠΟΙΑ ΜΟΡΦΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ;

- α) τυπωμένο κείμενο
- β) ηχογραφημένη κασέτα
- γ) ψηφιακό κείμενο
- δ) braille
- ε) μέσω άλλου προσώπου
- στ) άλλο παρακαλώ ονομάστε: ...

22. ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣΤΕ ΚΑΠΟΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ;

- α) ΝΑΙ → ερώτηση 24 β) ΟΧΙ

23. ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣΤΕ ΚΑΠΟΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ; → ερώτηση 28

24. ΠΟΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣΤΕ?

25. ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣΤΕ ΚΑΠΟΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ;

- α) σπάνια
- β) μηνιαία
- γ) εβδομαδιαία
- δ) άλλο παρακαλώ ονομάστε: ...

26. ΤΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΒΡΙΣΚΕΤΕ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ;

- α) τυπωμένο κείμενο
- β) ηχογραφημένη κασέτα
- γ) ψηφιακό κείμενο
- δ) braille
- ε) μέσω άλλου προσώπου

στ) άλλο παρακαλώ ονομάστε:...

27. ΒΡΙΣΚΕΤΕ ΥΛΙΚΟ ΣΤΗ ΜΟΡΦΗ ΠΟΥ ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ?

α) αρκετό β) ελλιπές γ) ανύπαρκτου

28. ΘΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΣΑΣΤΕ ΜΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ ΘΑ ΣΑΣ ΠΑΡΕΙΧΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΣΕ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ;

α)ΝΑΙ β)ΟΧΙ → ερώτηση 34

29. ΤΙ ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΒΡΙΣΚΕΤΕ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ;

α) λογοτεχνία

β) επιστημονικά / επαγγελματικά συγγράμματα

γ) περιοδικά / εφημερίδες

δ) σχολικά βιβλία

ε) άλλο παρακαλώ ονομάστε: ...

30. ΤΙ ΕΙΔΟΥΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΒΡΕΙΤΕ ΣΕ ΜΙΑ ΤΕΤΟΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ;

α) τυπωμένο κείμενο

β) ηχογραφημένη κασέτα

γ) ψηφιακό κείμενο

δ) braille

ε) μέσω άλλου προσώπου

στ) άλλο παρακαλώ ονομάστε: ;..

31. ΤΙ ΕΙΔΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΒΡΕΙΤΕ ΣΕ ΜΙΑ ΤΕΤΟΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΗ ΓΙΑ ΣΑΣ Η ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ Η ΕΡΕΥΝΑ;

α) μπάρα braille

β) συνθετητής φωνής

γ) μεγεθυντής οθόνης

δ) scanner

ε) κανένα

32. ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΕΧΕΤΕ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ;

α) ΝΑΙ β) ΟΧΙ

33. ΤΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΒΡΙΣΚΕΤΕ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ;

33^α. ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

34. ΠΩΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙΤΕ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ;

- α) πολύ καλές
- β) καλές
- γ) μέτριες
- δ) κακές παρακαλώ εξηγήστε: ...

ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:

Θα χρησιμοποιούσατε μια πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη, αν σας προσέφερε εναλλακτικές μορφές ανάγνωσης ή ειδικές υπηρεσίες;

Η μη ύπαρξη εναλλακτικών βοηθημάτων και υπηρεσιών στο πανεπιστήμιο αποτελεί εμπόδιο στις σπουδές σας;

Εξηγήστε πώς:

ΓΙΑ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ:

Η έλλειψη εναλλακτικών βοηθημάτων και υπηρεσιών στο πανεπιστήμιο αποτέλεσε εμπόδιο στην πρόοδο των σπουδών σας;

Εξηγήστε πώς:

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ:

Κατά πόσο η μη ύπαρξη επαρκών βοηθημάτων σε εναλλακτική μορφή επέδρασε στην απόφασή σας να μη συνεχίσετε τις σπουδές σας;

Αν ναι, εξηγήστε:

Ευχαριστούμε πολύ για τη συμμετοχή και τη βοήθεια σας στην έρευνα μας.